

Merre tovább Ubuntu?

Október 26-án jelent meg az Ubuntu Linux új kiadása, az 6.10-es verzió vagy Edgy Eft. Azonnal elkezdődtek a következő kiadás munkái is. Az Ubuntu kezdettől fogva szoros munkatempót diktál, ezért és a mögötte lévő stabil anyagi bázisnak köszönhetően jó eséllyel számíthat arra, hogy valamikor napjaink legnépszerűbb operációs rendszere, a Microsoft Windows vetélytársa legyen.

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva

Talán ma még túlzó optimizmusnak tűnik ez, de az *Ubuntu* deklarált céljai éppen efelé az ígéretes irányba mozdítják el. 2004 októberében, amikor megjelent az első stabil verzió, villámgyorsan népszerűvé vált, olyan gyors karriert futott be, amit még előtte *Unix* disztribúció nem produkált. A világ linuxos felének jelentős része láthatóan éppen erre várt: egy *Debian* alapú, könnyen kezelhető, rendszeresen frissülő, óriási csomagkészlettel rendelkező és biztosan szabad, ingyenes operációs rendszerre.

Mark Shuttleworth világhírnevét (az első afrikai úrturista volt) és informatikai cégeinek sikerét a *Linux* desktop világának érdekében használta fel, ami az általában csupán lelkesedésből fejlesztett vagy kereskedelmi célú disztribúciók mellett sokat lendített az *Ubuntu* népszerűségén. Bizonyára különleges nevét sem felejtí el könnyen az *Afrikán* kívül élő népesség, a mögötte lévő filozófia, az emberség, a másokra figyelés, a szabadság pedig sokaknak mutat példát arra, hogy a globalizációnak lehetnek pozitív hatásai is.

Az *Ubuntu* valóban nagyszerű célokat tűzött ki: a *Debian* hagyományát folytatva mindig szabad és ingyenes marad, segíti szülő projektjének fejlesztését is, rendszeresen jelentkezik újabb kiadásokkal, amelyek mindig igyekeznek a legújabb szoftververziókkal és a legújabb technikákkal működni, emellett stabil, a használhatóságra és a kinézetre egyaránt nagy gondot fordító desktop rendszert alkot. A vállalati szférát is megcélozva, *Dapper Drake*

kódnevű, 2006 júniusában megjelent kiadásával elkezdődött az úgynevezett *Long Term Support (LTS)*, ami az előző verziókhöz 18 hónapos támogatásához képest a desktop verziót 2009-ig, a szerver verziót pedig 2011-ig támogatja. A szerver verzió az *Ubuntu*t univerzális operációs rendszerre teszi, hiszen így nem csak a desktop felhasználók élvezhetik a gyors fejlesztés és stabilitás előnyeit. Egy *Ubuntu* szerver a *Debian* szerverhez képest azzal az előnnyel rendelkezik, hogy frissebb és gyorsabban is frissül. Ez lehet hátrány is olyan helyeken, ahol ez nem kívánatos, tehát kritikus, nagy megbízhatóságú rendszereken.

Csupán két év telt el az *Ubuntu* első megjelenése óta és mégis töretlenül az első helyen szerepel a distrowatch.com

disztribúciókkal foglalkozó oldal statisztikájában. Olyan, sokkal régebben népszerűt elözi meg, mint az *OpenSuse*, a *Fedora* vagy a *Mandriva*. A mögötte álló cég, a *Canonical* igazán sikeresnek mondhatja legfőbb termékét, így 2006-ban a *Linuxawards* a legjobb *Linux* disztribúciónak nyilváníthatta. Az *Edgy Eft* kapcsán – amire a *Dapper* kiadás elhúzódása folytán alig 4 hónap fejlesztési idő jutott –, röviden nézzük meg, merre is tart az *Ubuntu* fejlesztése, mi várható a közeljövőben.

Újdonságok, tervek

A 6.10-es verzió nem kapott hosszú távú támogatást, hiszen ez a verzió inkább az új technológiákra

fókuszált, *LTS support* tehát a következő kiadásnak (7.04 - *Feisty Fawn*) jár. Az egyik érdekesség az eddig szinte egyeduralgoló *init* rendszer, a *System-V* vagy *sysvinit* teljes lecserélése volt, az új technika neve: *upstart*. Az *init* felelős a szolgáltatások elindításáért és leállításáért.

Az *upstart* esemény alapú, ami lehet például a rendszerindulás, a gyökér fájlrendszer írhatóvá válása, ha egy blokkeszközt adnak hozzá a rendszerhez, egy fájlrendszer csatolása, egy bizonyos időpont vagy ismétlődő időperiódus, ha egy másik folyamat elindul vagy leáll, egy fájl megváltozik, fájlok kerülnek a sorba, egy hálózati eszköz detektálása vagy ha az alap átjáró megváltozik. De eseményt bármely folyamat is önállóan generálhat. Az *upstart* ezekre képes reagálni és az ennek megfelelő szolgáltatást elindítani, leállítani vagy újraindítani. Az *upstart*-ot valószínűleg hasznosnak találják majd, akiknek gyakran kell *USB* eszközöket csatlakoztatni, a rendszeradminisztrátorok akik azt szeretnék, hogy bizonyos folyamatok akkor is automatikusan újrainduljanak, ha előzőleg valamilyen ok miatt leálltak, az *iPod* felhasználók akik szeretnék, ha az eszköz csatlakoztatásakor automatikusan elinduljon egy bizonyos szoftver, az adatbázis adminisztrátorok, akik szeretnék, ha a rendszer leállásakor automatikusan mentésre kerülne az adatbázis és így tovább, rengeteg olyan feladat van, ahol az *upstart* jobban teljesít, mint az eddigi rendszer. A modern kernelekkel is hatékonyabban együttműködik. Elvileg a bootolási folyamatnak is fel kell általa gyorsulni. Az *Edgy*-ben tulajdonképpen ennek az alapozása kezdődött el, így egyes dolgok csak a következő kiadásban fognak működni. További információk a <http://upstart.ubuntu.com> címen érhetőek el.

Az *Ubuntu* nagyon fontos iránynak tartja a multimédiás tartalmak minél

jobb támogatását, ami a következő kiadásokban is fontos cél lesz. Ennek érdekében került például most bele a Novell kiváló terméke az *F-Spot* képmenedzser szoftver, aminek hasznos szolgáltatása az idővonal, az alapvető képszerkesztési funkciók vagy a könnyű exportálás *Flickr*-be, *Picasawebre*, webgalériába vagy *CD*-re. A nem támogatott kodekek és egyéb alkalmazások is valószínűleg elérhetőek majd a *Feisty* kiadásban, miután az *universe* és *multiverse* tárolók már alapértelmezésben nyitva lesznek. Ezentúl egyszerűen használhatjuk a *Xen* virtuális gépet *Ubuntu* alatt, mivel bekerültek a csomagok közé a *Xen Ubuntu* kernelek, dokumentációk és szoftverek. Természetesen a *VMware Player* is az alaprendszer része. Sokan szeretnének laptopjukon is *Linuxot* használni, de azok támogatása még messze nem tökéletes. Így a következő kiadás egyik fontos iránya a laptopok jobb integrálása. Jelenleg az *Acer*, *Apple*, *Asus*, *Averatec*, *Compaq*, *Dell*, *ECS*, *Fujitsu*, *Gateway*, *Gericom*, *Hewlett-Packard*, *IBM*, *Packard Bell*, *Sony* és *Toshiba* laptopok bizonyos típusai támogatottak *Ubuntu* alatt. Bizonyosak lehetünk benne, hogy a kinézet és a felhasználó életének minél kényelmesebbé tétele is hosszú távon fontos cél marad, így az *Edgy*-ben is találkozhatunk lekerékített sarkú ablakokkal, új bootképernyővel, látványos, elegáns bejelentkező képernyővel, grafikus lemezhasználat mérővel. A *Feisty* a tervek szerint még nagyobb hangsúlyt fektet majd a látványelemekre. Nemcsak mint kiváló desktop alkalmazás, de a különböző vállalati szegmensek elérése is szorgalmazott cél, az *Ubuntu Server* eddig sem vallott kudarcot a kis- és középkategóriában, de szeretnék elérni a nagy- és csúcszerverek szintjét is.

Már eddig is a legkönnyebben telepíthető *Linux* operációs rendszernek tartották, de a telepítés a jövőben még egyszerűbbé válik amellyel, hogy a haladó felhasználók és *IT* szakemberek számára egyre részletesebb beállítási lehetőségeket is nyújt, mint például a *RAID* vagy az *LVM*. A grafikus, könnyen használható beállítási lehetőségek is dinamikusan fognak bővülni, mint a különböző hálózati beállítások, a biztonsági eszközök beállítási vagy a grafikus rendszer részletes

testreszabása. A *Live CD* és a telepítő rendszer összevonása azt eredményezi, hogy nem kell foglalkoznunk külön letöltéssel és *CD*- vagy *DVD*-írással, hogy telepítés nélküli rendszerünk is legyen, hanem egy *CD*-n megkapjuk mindezeket.

A telepítés és a szoftverek menedzselése is erőteljes fejlesztés alatt áll, ma is többféle módszer közül választhatunk, egyszerűbb és részletesebb telepítő, szoftvermenedzselő szoftverek közül. A *Synaptic* a haladó felhasználóknak, míg az Alkalmazások telepítés és eltávolítása eszköz az átlag desktop felhasználó részére nyújt egyszerű kiválasztási és telepítési/eltávolítási lehetőséget.

Több tekintetben is közeledik a *Mac OS X*-hez az *Ubuntu*: nagy hangsúlyt fektet a grafikus felületre, a grafikus eszközökre, a letisztult és elegáns kinézetre, a fejlett keresésre vagy a speciális effektekre. Ezeket bár a rendszergazdák nem szokták komolyan venni, nagyon fontosak lehetnek a felhasználók megnyerése szempontjából.

Egyre inkább úgy tűnik, az *Ubuntu* nem kíván előnyben részesíteni egyféle ablakkezelőt, hanem párhuzamos fejlesztői csoportokkal támogatja a legfontosabbakat: a *Gnome*, a *KDE* és az *Xfce* egyaránt választható és így mintegy felkínálja a kipróbálás és választás lehetőségét.

A minőség fenntartása és ellenőrzését és komolyan veszi a Canonical. Sokan azért választják az *Ubuntu*-t, mert bizonyosak kívánnak lenni abban, hogy egy megbízható és folyamatos fejlesztés áll mögötte és ez töretlenül folytatódik is a jövőben. Mindezek miatt az otthoni és a vállalati szférában is nagy jövő előtt áll *Mark Shuttleworth* emberségre és a közös munkára alapozott operációs rendszere.

Molnár Norbert

(molnar.norbert@gmail.com)
35 éves, rendszergazdaként dolgozik, 5 éve foglalkozik Linuxszal. Főként a szabad szoftverek és a számítógépes biztonság érdeklí. Budapesten él feleségével és 2 éves kislányával. Hobbija a csillagászat és a filozófia – lehetőleg jó vörösbor mellett.